Compliance Risk Assessment

Fredrik Styrlander 7 februari 2024

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP

Dagens webinarium

Kort introduktion om det riskbaserade arbetssättet

Vad är en Compliancerisk?

Metod för identifiering och utvärdering av risker

Förankring och avstämning med verksamheten

Sammanfattning och praktiska tips

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP

Vem är jag?

- Fredrik Styrlander
- Jurist
- Head of Risk & Compliance Mangold Fondkommission
- Bakgrund från Finansinspektionen och andra tillsynsmyndigheter

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP

Riskbaserat arbetssätt

- Förstå och identifiera vilka risker man är exponerad mot
- Bedöma vilka risker som är viktigast att adressera
- Implementera relevanta kontroller och mitigerande åtgärder
- För att adressera respektive risk utifrån dess risknivå

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP

Riskbaserat arbetssätt forts.

- Proportionalitet och prioritering
  - Resursfördelning, övervakning och attention utifrån risknivå
  - Fokusera på de områden där de väsentligaste riskerna finns
  - Viktiga områden bör alltid få attention
  - Övriga områden bör beröras periodiskt
  - Lägg resurserna där de största och viktigaste riskerna finns

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP

Riskbaserat arbetssätt Från lagtext

Kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/565 (MiFID II) Artikel 22.2

*"**Funktionen för regelefterlevnad ska upprätta ett riskbaserat övervakningsprogram** som tar hänsyn till värdepappersföretagets alla områden av investeringstjänster, verksamheter och alla relevanta sidotjänster, inbegripet relevant information som inhämtats i samband med övervakningen av handläggningen av klagomål. **Övervakningsprogrammet ska fastställa prioriteringar som avgörs genom riskbedömningen** av regelefterlevnad som säkerställer övergripande övervakning av regelefterlevnaden."*

Från FFFS 2014:1 om styrning, riskhantering och kontroll i kreditinstitut

8 kap 1 §

*"Företaget ska **ha lämpliga rutiner** och vidta **lämpliga åtgärder** för att **minimera risken** för att **lagar, förordningar och andra regler** som gäller för den tillståndspliktiga verksamheten **inte följs**."*

8 kap 3 §

*"1. dels **identifiera vilka risker** som finns för att företaget inte fullgör sina förpliktelser enligt lagar, förordningar och andra regler som gäller **för den tillståndspliktiga verksamheten**, dels **övervaka och kontrollera att riskerna hanteras** av berörda funktioner,"*

Från FATF guidelines avseende AML

*"**The risk-based approach is central to the effective implementation** of the FATF Recommendations. **A risk-based approach means** that countries, competent authorities, and banks **identify, assess, and understand** the money laundering and terrorist financing **risk to which they are exposed**, and take the **appropriate mitigation measures in accordance with the level of risk.**"*

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP

Riskbaserat arbetssätt - Compliance årshjul

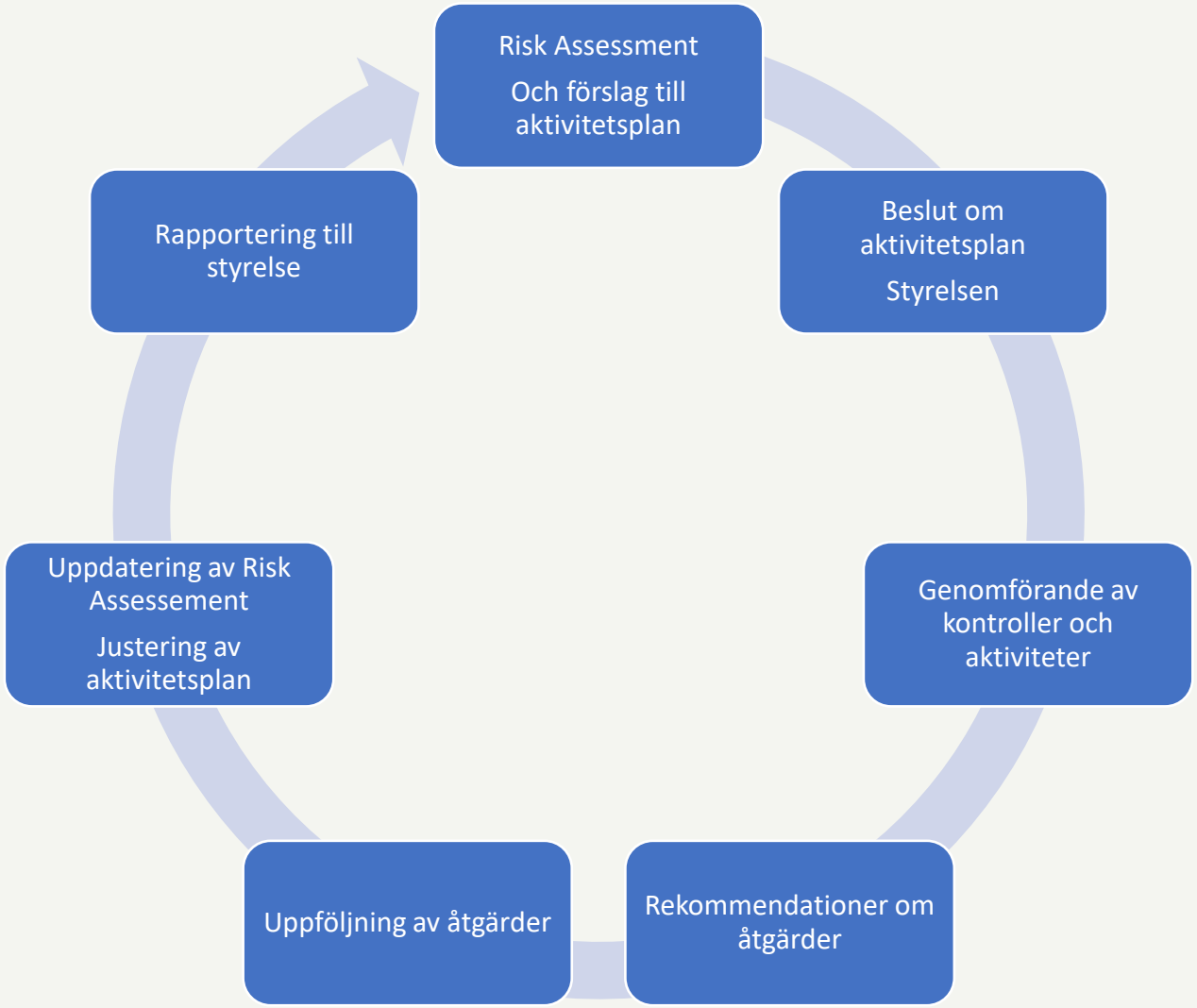

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP

Vad är en compliancerisk?

- Compliancerisk
  - Ingen universell definition
  - Risken för att inte följa relevanta regler
  - Skada på skyddsintressen för externa och interna regler (kunder, finansiellt stabilitet, samhället)
  - Risk att inte leva upp till tillsynsmyndigheter krav och förväntningar (och drabbas av sanktion)
  - Avvikelser från regler och utfästelser som skadar förtroendet hos investerare och allmänhet
  - Bör inte mätas i kronor och ören…

  - Från 9 kap 1 § Lagen om värdepappersmarknaden (2007:528) - Sundhetsbestämmelsen
  - *”Ett värdepappersinstitut skall tillvarata sina kunders intressen när det tillhandahåller investeringstjänster eller sidotjänster till dessa* ***samt handla hederligt, rättvist och professionellt.*** *Ett värdepappersinstitut skall även* ***i övrigt handla på ett sätt så att allmänhetens förtroende*** *för värdepappersmarknaden* ***upprätthålls****.”*

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP

Inventera risker

- Vilka regler gäller för er verksamhet?
- Och vilka är det mest centrala?
- Vilka skyddsintressen finns?
- Vad är lagstiftningen till för att skydda?

Exempel på regler och normer att förhålla sig till:

- Tillstånd och rörelseregler
- AML, konsumentskyddsregler, jäv och intressekonflikter, anti-korruption och finansiell brottslighet, sanktioner, GDPR, MAR m.m.
- Standarder och certifieringar
- Leverantörskrav, kontraktuella åtaganden
- Utfästelser mot allmänheten – exempelvis inom hållbarhet

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP

Inventera risker fortsättning

- Hur kan avvikelser från interna och externa regler materialisera sig?
- Vilken skada kan det medföra för

- Bolaget
- Kunder
- Samhället
- Andra relevanta skyddsintressen

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP

Exempel på riskområden för ett finansiellt institut

- Kundskydd – Hur beter vi oss mot kunder och hur iakttar vi kundskyddsregler?

- Exempelvis krav på omsorgsplikt i rådgivning

- Market conduct – Agerar vi korrekt och följer regler på värdepappersmarknaden?

- Exempelvis regler om marknadsmissbruk och insiderinformation i MAR

- AML – Följer vi tillämpliga regler och har vi tillräckliga processer för att motverka, förhindra, upptäcka och rapportera penningtvätt?

- Exempelvis krav på ändamålsenlig KYC-process och monitorering av transaktioner

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP

För att förstå risker måste man först förstå verksamheten

- Affärsmodell
- Intjäning
- Incitament
- Riskaptit, inställning och kultur inom verksamheten och olika affärsområden
- Processer, system och manuell hantering
- Vad funkar bra? Vad funkar dåligt?

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP

Process och feed in Risk Assessment

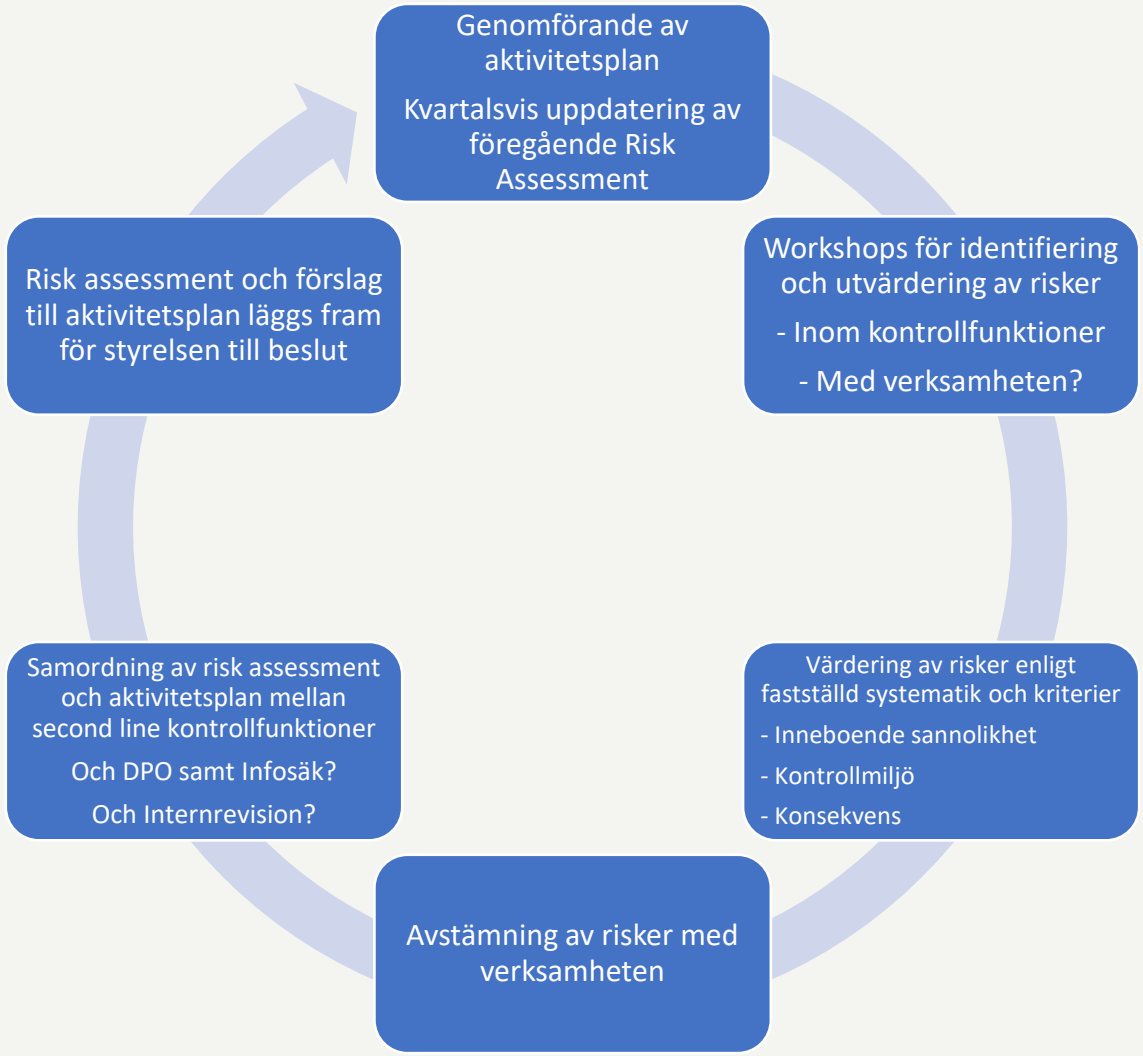

Feed in:

- Observationer i genomförda kontroller
- Observationer i löpande verksamhet/Råd&stöd
- Observationer från andra kontrollfunktioner
- Självutvärdering av risk management inom OP-risk
- Omvärldsbevakning
- Nya sanktioner från tillsynsmyndighet
- Nya och kommande regelverk
- Respons i genomförda utbildningar
- Händelser och incidenter
- Workshops med verksamheten
- Magkänsla…

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP

Att genomföra en risk assessment

- Workshops i teamet
- Och workshops/avstämningar med verksamheten och riskägare?
- Bryt ner risker i mer specifika risker – ej hela processer
- Dokumentera identifieringsprocessen och resonemang

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP

Taxonomi och metodik för att värdera risker

- Viktigt att fastställa en enhetlig metodik och taxonomi för att värdera risker
- Etablera gemensam taxonomi för alla kontrollfunktioner
- Bör definieras i Policy
- Utgångspunkter: Sannolikhet och konsekvens
- Kontrollmiljö kan användas som ett mått för verksamhetens hantering av den inneboende risken – justerar sannolikheten
- Fastställda skalor (1-5 eller 1-10 osv)
- Viktigt att skapa dynamik i processen och differentiering mellan risker

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP

Inneboende sannolikhet

Minus kontrollmiljö =
Residualrisk

Multiplicerat med
Konsekvens

= Riskfaktor

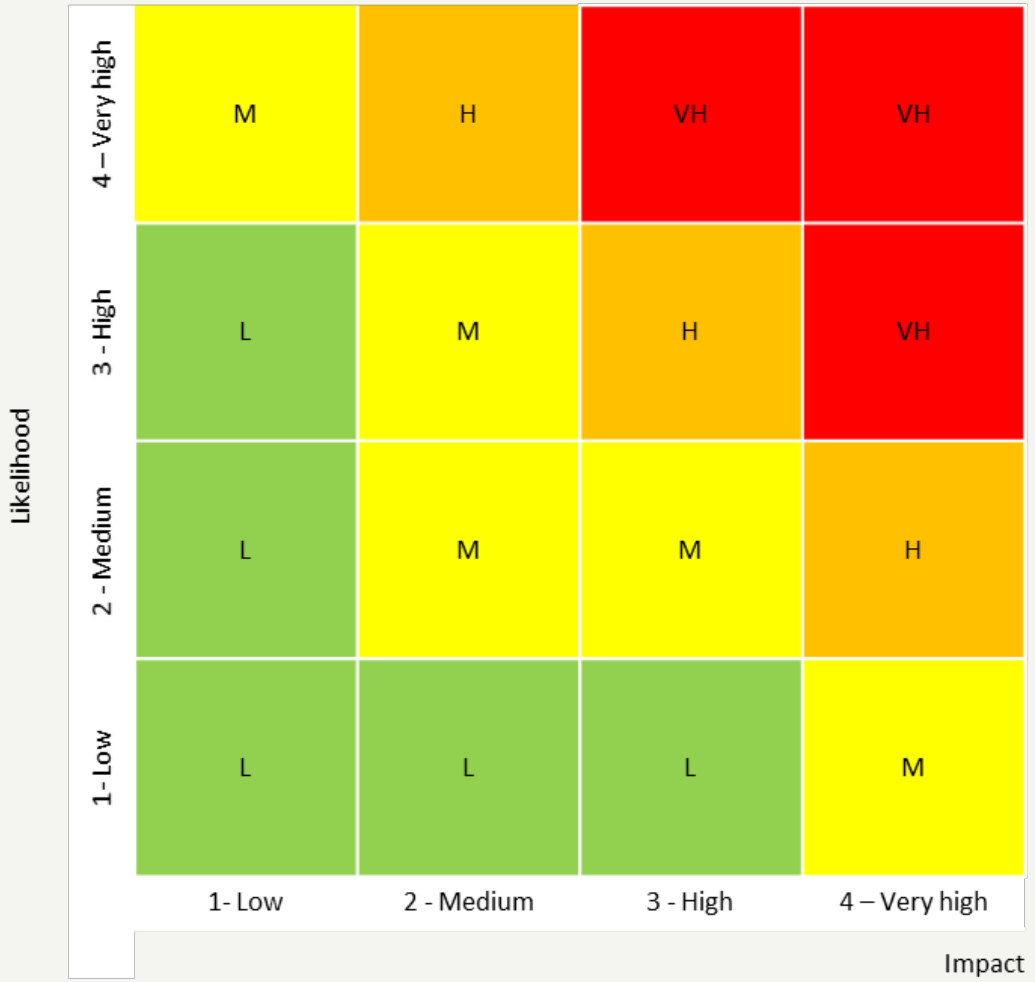

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP

Sannolikhet?

- Vad är sannolikheten att avvikelse uppstår eller att risk materialiseras?

- Utan att beakta interna kontroller

- Exempel på faktorer som påverkar sannolikheten för att en risk inträffar
  - Frekvens och volym av affär eller flöde
  - Där en hög frekvens och volym medför ökad sannolikhet för brister
  - Om hantering, processer och flöden är automatiserade eller manuella
  - Inneboende och identifierade intressekonflikter
  - Kommersiella motiv för verksamheten att frångå riktlinjer, limiter eller exponera sig för risk
  - Personliga ekonomiska intressen att frångå riktlinjer, limiter eller exponera sig för risk

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP

Kontrollmiljö?

- Finns dokumenterade interna processer/rutiner?
- Är dessa tillfredsställande utformade och effektiva?
- Har första linjen identifierat sina risker?
- Och etablerat kontroller och interna avstämningar?
- Och adresserar kontrollerna identifierade risker i processer på ett effektivt sätt?
- Har intressekonflikter identifierats och finns beslutad hantering av intressekonflikter?

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP

Kontrollmiljö forts.

- Finns begränsningar och reglering för incitament och ersättningssystem?
- Har avvikelser och brister identifierats i kontrollfunktionernas granskningar?
- Har verksamheten genomfört åtgärder för identifierade brister i kontrollfunktionernas granskningar?
- Kundklagomål?
- Nivå av kunskap om regler och krav i verksamheten

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP

Konsekvens

Viktiga frågeställningar vid värdering av konsekvens	Hur definierar man konsekvenser för överträdelser av externa och interna regler?
	Går konsekvensen av en compliancerisk att mäta i kronor och ören?
	Vilka är lagstiftarens tänkta skyddsintressen och hur ser tillsynsmyndigheten på dessa i sanktionsbeslut och vägledning?
	Kommersiella konsekvenser? Ryktesrisk?
	Avvikelser mot kundskydd, good conduct och beteende på marknaden har större konsekvenser för bolaget än den rena regelöverträdelsen
	Worst case eller mindre avvikelser?

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP

Exempel på hur det kan se ut

Risk ID	Affärsområde	Område	Riskägare	Risk	Konsekvens 1(låg) - 5(hög)	Innebodende sannolikhet 1(låg) - 5(hög)	Kontrollmiljö	Sannolikhet efter kontrollmiljö	Riskfaktor Residualrisk	Risknivå	Förändring 2023 vs 2024	Senast utförd granskning
1.3	A	Mutor & korruption		Beskrivning av risken…	3	4	Mycket god	2	6	Ingen väsentlig risk	Oförändrad	2020
1.4	B	Hantering av intressekonflikter		Beskrivning av risken…	5	4	Mycket god	2	10	Betydande risk	Minskad	2023
1.5	Z	VD bedrägerier och annan financial fraud		Beskrivning av risken…	3	3	Medel	3	9	Mindre väsentlig risk	Ökad	2023
1.6	D	AML-risker kopplat till kunder utanför EU/EES samt Offshore-upplägg		Beskrivning av risken…	4	4	Mycket god	2	8	Mindre väsentlig risk	Oförändrad	2019
1.7	A	Samarbetspartners AML-arbete		Beskrivning av risken…	4	4	Mycket god	2	8	Mindre väsentlig risk	Minskad	2022

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP

Stäm av risker med verksamheten

- Stäm av väsentliga risker med ansvariga i verksamheten
- Få deras input – och i den bästa av världar även förståelse och ägandeskap
- Var lyhörd
- Justera
- Förankra

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP

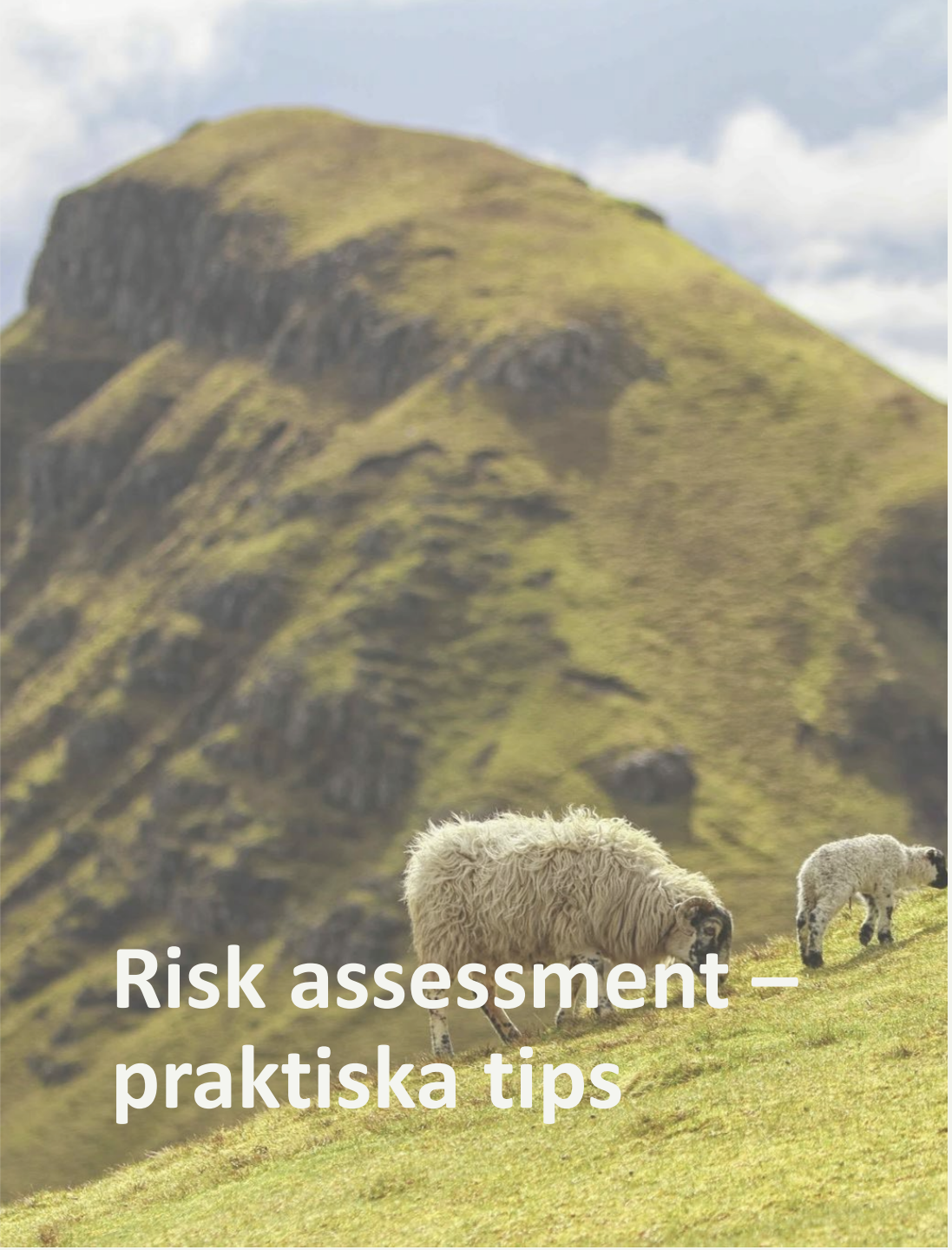

Risk assessment – praktiska tips

- Redigera, gå igenom, värdera och harmonisera
- Vikta upp värdet av risker med högre konsekvens så att centrala områden får attention även om de är väl managerade av verksamheten
- Erfarenheten är att där man är och petar hålls standarden uppe och där man släpper – så släpper också verksamheten efter vart efter….
- Stäm av och förankra viktiga risker med berörda delar av verksamheten
- Alla risker kan inte vara viktigast – våga differentiera!
- Styrelsen ska enkelt kunna ta ställning till vilka risker som är de viktigaste
  - Vilka är topp 3?

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP

Vill du fördjupa dig?

Till dig som deltog på dagens webbinarium erbjuder vi nu
20 % rabatt på uppföljningskursen den 21 mars:

Compliance i praktiken - grundkurs

Boka din plats senast den 14 februari för att ta del av erbjudandet.

Använd rabattkod: **Compliance20**

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP

En bättre upplevelse!

ginstitute.se

Vad tyckte du om dagens webbinarium?

Ta gärna 30 sekunder och svara på frågorna under fliken “Omröstningar” bredvid chattfliken.

Tack för dina synpunkter!

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP

Frågor?

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP